

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 231
Tarih: 30.11.2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Tunceli olarak değiştirilen ilin yeniden "Dersim" adının verilmesine ilişkin kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Sebahat TUNCCEL

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	-İçişleri			
Tarih:	03.01.2012		E. No: 2/237	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
TBMM BAŞKANI				

T B M M
Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü

30 Kasım 2011

Numara :

T. B. M. M.
GENEL EVRAK VE ARŞİV MÜDÜRLÜĞÜ

30 Kasım 2011

No :

55351

GENEL GEREKÇE

1938 yılında yaşanan katliam tarihe “Dersim Katliamı” olarak geçerken üzerinden 73 sene geçmesine rağmen devlet tarafından aydınlatılmamıştır, aksine bir sır olarak kalması sağlanmıştır. Ancak canlı tanıkların, bölge halkının ifadeleri ve devletin o dönemde Dersim’e özgü çıkardığı kanunlar, katliamın boyutlarının çok kötü bir durumda olduğunu göstermektedir. Aslında bir inkar, imha ve asimilasyon operasyonu olarak yapılan Dersim katliamı ne yazık ki Türkiye Cumhuriyeti tarihinde tek değildir. 30 Ağustos 1930 tarihinde 15 bin insan Zilan Deresinde katledilerek bu katliam tarihe “Zilan Katliamı” olarak geçmiştir. 1978 yılının 23 ve 24 Aralık tarihlerinde Maraş ilinde hazırlıklarının aylar öncesinden yapıldığı ve halen yaşayan tanıkların ifadelerinden onlarca kişinin hayatını kaybetmesi yanı sıra kadınların, çocukların nasıl işkenceden geçirildiğini ve bu olayın bizzat polis eliyle devletin de planladığını anlatmaktadır. Devletin Dersim katliamı başta olmak üzere diğer yaşanan geçmişteki olaylarla yüzleşmesi ve bu olaylarla ilgili arşivleri ortaya çıkarması gerekmektedir. AKP hükümetinin Dersimlilerden özür dilemesi bir adım olarak görülse de, sadece soyut ifadelerde tarihe geçmesi açısından yetersizdir. Gerçek bir özür dileme ve bu konudaki iyi niyet göstergesi, devletin tüm arşivlerinin o dönem “CHP iktidardaydı” çümlesine sığınmadan aynı devletin iktidarında olduğu bilinciyle, devletin arşivlerinin açılması, tüm gerçeklerin ortaya konulması, bilimsel ve objektif olarak belgelerin incelenmesi, araştırma komisyonlarının kurulması ve bu acıyı yaşamın halkın manevi, maddi tüm zararlarının tazmin edilmesi gerekmektedir. Bu tarihle ve geçmişle yüzleşmeye ilk olarak Tunceli ilinin isminin tarihi geçmişi olan ve bir kültürü yansıtan “Dersim” ismi ile değiştirilmesiyle başlanması anlamlı olacaktır.

Dersim bölgesi köklü tarihi olan ve pek çok uygarlığa beşiklik yapmış bir bölge olarak bilinmektedir. Osmanlılar Döneminde Tanzimatla birlikte 1879 yılında “Dersim” adıyla vilayetin kurulmasıyla kayıtlarda vilayet adı olarak geçmiştir. Cumhuriyet döneminde ise “Munzur Vilayeti Teşkilatı ve İdaresi Hakkında Kanun Layihası” görüşmelerin başladığı 7 Kasım 1935 tarihine kadar devletin tüm resmi belgelerinde “Dersim” olarak kabul edilmiştir.

Görüşmeler sırasında İçişleri Bakanı Şükrü Kaya da “Tunceli” adı ile şimdi teşkil edilecek vilayetin ve o bölgenin eski ismi Dersim’dir” diyerek belgelere geçmiştir. Söz konusu görüşmeler sırasında “Munzur” olarak değiştirilmek istenen ilin adı, İçişleri Bakanı Şükrü Kaya’nın teklifi üzerine “Tunceli” olarak kabul görmüştür. Tunceli adı yaygın kanının aksine, Mustafa Kemal Atatürk tarafından değil, Şükrü Kaya tarafından teklif edilmiştir.

Tarihsel bir ad olan Dersim adının geri verilerek kùltùrlerin kendi tarihi orijinleri úzerinden yaşatılması ve bu değerlerin korunması önemlidir.

Sonuç olarak, Dersim Katliamıyla yùzleřmenin bir ayağını oluşturan ve halkın kendi arasında zaten hala kullanmaya devam ettiği “Dersim” adının geri verilmesi gerekmektedir. Dersim Katliamından sonra isminin değiştirilmesi, yani bølgenin kendi tarihinden kopartılarak katliamla birlikte aslında yeni bir resmi tarih yaratılmaya çalışılmıştır. Başbakanın Dersim için devlet adına özùr dilediği bir dønemde, Dersim adının iade edilmesini katliamla yùzleřme için bir başlangıç olacaktır, bu bağlamda isminin değiştirilmesini önermekteyiz.

Bu amaçla “TUNCELİ İLİNİN ADININ DEğİşTİRİLMESİNE DAİR KANUN TEKLİFİ” hazırlanmıştır.

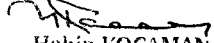
TUNCELİ İLİNİN ADININ DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- Tunceli olan ilin adı “Dersim” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun’u Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Habip KOCAMAN
Kanunlar ve Kararlar
Başkanı